

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št.1/november 2019

V Evropskem tednu mobilnosti je **več kot 40.000 otrok** iz več kot 120 šol in 110 vrtcev po celotni Sloveniji **izvajalo aktivnosti Gremo peš!** in **Beli zajček**. Obe aktivnosti sta namenjeni ozaveščanju in vzgajanju na področju trajnostne mobilnosti najmlajših in spodbujata trajnostne prihode v šolo oz. vrtec. V 2019 je bilo izvedenih 9 regijskih usposabljanj namenjenih koordinatorjem in koordinatoricam aktivnosti trajnostne mobilnosti v šolah in vrtcih, kjer je bilo usposobljenih 290 strokovnih sodelavcev.

Vas zanima, kako so se lotili izvedbe Belega zajčka v vrtcih širom Slovenije? Izvedli so še ogromno drugih aktivnosti, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Preberite si navdihujoče zgodbe.

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

NOVICA ZA NOVIČNIK

Pri prvi izvedbi igre Beli zajček je sodelovalo vseh pet oddelkov vrtca, 5 strokovnih delavk in 78 otrok od 1 – 6 let. V vseh oddelkih smo igro izvajali v tednu mobilnosti od 16. – 22. 9. 2019. Ker pa v soboto in nedeljo otroci niso prisotni v vrtcu in ker se nam je zdelo prav, da igro izvajamo sedem dni, smo se skupaj odločile in igro podaljšali še do torika, 24. 9. 2019, ko smo z njo tudi zaključili.

Oddelek 1, oddelek 2 (1 – 3 let, 6 + 6 otrok), Dejavnosti v tednu mobilnosti so bile prilagojene starosti otrok. Pri tej starosti otrok je ključnega pomena ozaveščanje staršev o trajnostnih načinih »potovanja v vrtec«. Cilj ozaveščanja je bil dosežen, saj je večina otrok v vrtec prihajala peš, s kolesom ali vozičkom. V ponedeljek, prvi dan igre, je kar nekaj staršev pozabilo na igro. Zato so pa že v torek zjutraj prišli z otrokom peš. V oddelku 1 so otroci hitro ugotovili, kam in kako se lepijo krogci, da očistijo kožušček svojemu zajčku, kar so vsak dan naredili po jutranjem pozdravu. Izvedli so eno izmed pripravljenih dejavnosti iz priročnika, le da jo je vzgojiteljica prilagodila starosti otrok. Skupaj z otroki so tako spoznavali Kakšno ulico bi si želeli imeti. Bogatili so besedni zaklad z novimi besedami, kot so parkirišče (kasneje so si parkirišče tudi ogledali), avtobus,... Otrokom je pripravila podlago, na katero so potem lepili pripravljene rekvizite - ulico oz. parkirišče so spremenili v igrišče.

Razvrščali so prevozna sredstva ter tako spoznali tirnice in vlak, ki ga otroci poznajo samo kot igračo. Fantom je bila ta dejavnost še posebej všeč, saj so, ob tem, ko so lepili določeno prevozno sredstvo, le te z onomatopoijo posnemali. Le pri kolesu so bili tihi, zato so ga spoznali podrobneje, najprej preko igrače, nato še veliko kolo na parkirišču. Poimenovali so dele in opazovali kakšne sledi pušča. Odtiskovali so tudi svoja stopala.

Prva dejavnost, ki smo jo izvedli v oddelku 2, že pred samim začetkom igre, je bila barvanje zajčkov s črno voščenko. Z otroki so se pogovorili kaj pomeni da so zajčki črni in na kakšen način bodo zajčke očistili. Trije otroci so znali povedati kako so prišli v vrtec, ostali so to pokazali na ilustraciji. Igrali so se rajalno igro mi se z vlakom peljemo, plesali smo na pesem Kolesa avtobusa se vrte. Zajčki so bili na koncu igre kar lepo očiščeni, eni bolj drugi manj.

Združeni so izdelali in pobarvali avtobus, ter se z njim odpeljali k »Teti v Zali log«. Ves čas barvanja in ustvarjanja so peli pesmice o različnih prevoznih sredstvih.

V oddelku 3 (2 – 4 let, 18 otrok) so v sklopu igre Beli zajček so izvedli tri dejavnosti. Po pogovoru o pravljici Beli zajček so šli na ploščad, kjer so otroci urili spretnost vožnje na poganjalcih in skirojih. Zaradi večje stabilnosti so si otroci večinoma izbrali avtomobile ali poganjalce na štirih kolesih. Vozila so si večkrat zamenjali.

Tudi oni so spoznali novo pesem Z avtobusom k teti, ki je otroke zelo pritegnila in so si besedilo hitro zapomnili. Peto pesem so spremljali z udarjanjem po kolenih, kar je pri otrocih doseglo še večji učinek sodelovanja.

103. **Z avtobusom k teti**
(J. Bitenc) Janez Bi...

1. Tu, tu, tu, po ce...sti tri...krat na...o...krog,
2. Te...ta v Za...lem lo...gu se...dem putk i...ma,

1. av...to...bus nas pe...lje k te...ti v Za...li log.
2. o...sem be...lih zaj...čkov in ko...zli...čka dva.

V oddelku 4 (4 – 5 let, 24 otrok) so si otroci, z našo pomočjo, izrezali zajčke in jih sami pobarvali s svinčnikom. Vzgojiteljica je, na terasi oddelka, otrokom prebrala zgodbo Dedkovo kolo (V. Radovanović). Po prebranem smo si ogledali otroško in odraslo kolo. Otroci so opazovali in opisovali razliko med njima (velikost, barva). Povedali so še, da ima »malo« kolo »streho na kolesih«, večje pa nima in da se z velikim vozijo »veliki«, z »malim« otroci....

V popoldanskem času so izvedli kolesarjenje otrok in staršev. Zbrali so se na vrtčevskem parkirišču, kjer jim je policista podal kar nekaj informacij o kolesih, pravilni vožnji s kolesom, obvezni opremi. Spremljal jih je tudi na poti, jih opazoval, ter na zaključku povedal še nekaj povratnih informacij o sami vožnji. Večina otrok se je peljala s svojim kolesom, nekateri še s pomožnimi koleščki. Kolesarjenje je bilo sproščeno, zanimivo in prijetno.

Z otroki so se pogovarjali o prevoznih sredstvih: avtobus in vlak. Zanimalo nas je ali se je že kateri od otrok peljal s katerim. Povedali so svoje izkušnje in tudi kam vse se lahko z avtobusom ali vlakom peljemo. Odgovori so bili različni: na izlet, v šolo, na sladoled, na morje, v živalski vrt, v Maribor, Ljubljano, Mursko Soboto,... Povedali so še, da se z avtobusom vozimo po cesti, z vlakom pa po tirih. Dejavnost so povezali z področjem matematike in si izdelali stolpični diagram, glede na želje otrok, skaterim prevoznim sredstvom bi se raje peljali, avtobusom ali vlakom. 12 otrok je izbralo vlak, 11 otrok pa avtobus. Otroke je dejavnost zelo pritegnila. Na koncu so si otroci izbrali pobarvanko vlaka ali avtobusa glede na željo vožnje, ki so jo prej označili.

V okviru igre Beli Zajček so v oddelku 5 (5 – 6 let, 24 otrok) izvedli naslednje dejavnosti: V jutranjem krogu so vsakodnevno beležili приход otrok v vrtec, lepljenje belih krogov na zajce (otroci so ga sami obrisali, izrezali in na sivo pobarvali). Zajčki so viseli na vidnem mestu na oglasni deski, tik ob prihodu v igralnico. Tudi v tem oddelku so dejavnost trajnostne mobilnosti povezali s področjem matematike. Izdelali so si plakat – dnevni zapis prihoda otrok v vrtec v obliki slike in dnevni zapis v obliki stolpičnega prikaza. Dnevno zapisovali prihode v tabelo, izdelali diagram. Naučili smo se pesmici Kresnička in Jaz imam kolo (obe Mira Voglar).

V oddelek so povabili policista in z njim izvedli sprehod, kjer so opazovali prometne znake, varno prečkali cesto v semaforiziranem križišču in na prehodu za pešce izven naselja. Ob koncu sprehoda so risali s kredo po cestišču na temo promet (cesta je bila ta dan zaprta).

Odzivnost otrok in staršev je bila v tednu mobilnosti zelo dobra, saj so otroci ves ta čas v večini prihajali v vrtec peš ali s kolesom. Opazili smo, da so nekateri prihajali trajnostno v vrtec tudi, ko smo z igro Beli zajček že zaključili. Zdaj, ko je že minil mesec dni od izvedbe, je slika drugačna. Velika večina se ponovno poslužuje vonje z avtom. Zato smo se odločile, da bomo igro Beli zajček izvedle kar štiri krat v tem šolskem letu (vsaka strokovna delavka v oddelku dva krat). Naš cilj je in bo, da bodo zajčki v naslednjih izvedbah še bolj beli in da bo večina staršev izbrala trajnostni приход do vrtca.

OŠ Odranci, vrtec Mavrica
Novičke zbrala in pripravila:
Koordinatorica projekta Nataša Tomšič

POROČILO - NOVIČKE PROJEKTA TRAJNOSTNA MOBILNOST

V skupinah Metuljčki (3-5 let) in Medvedki (4-6 let) iz Vrtca pri OŠ Cankova v letošnjem šolskem letu sodelujemo v projektu Trajnostna mobilnost, preko katerega skušamo pripomoči k zmanjšanju prometa v okolici vrtca.

Na začetku projekta, ki smo ga izvajali en teden v mesecu septembru, smo v obeh skupinah prebrali zgodbo Beli zajček, ki je otroke tako zelo pritegnila, da so z navdušenjem sprejeli nalogo – pomagati očistiti umazane zajčke. Vsak izmed otrok si je izdelal sivega zajčka, na katerega je prilepil bel ali siv krog. Dnevno smo tudi beležili prihode otrok (peš, s kolesom ali z avtomobilom).

V sklopu tega projekta smo se tudi vsakodnevno pogovarjali o škodljivih izpušnih plinih, se večkrat odpravili na sprehod in opazovali promet, prometne znake, avtomobile itd.

Prav tako smo v skupini Metuljčki, kjer je 17 otrok, čisto sami izdelali skupinski avtobus. Pobarvali pa smo tudi pobarvanko z motivom avtobusa.

V skupini Medvedki, kjer nas je 17, smo naše zajčke imeli postavljene na trati in vsakodnevno smo jim hiteli čistiti kožuščke, da so bili beli in čisti. Imeli pa smo tudi nekaj lisastih – sivo belih zajčkov, ker žal vsi niso imeli možnosti prihajati v vrtec ali iz vrtca na trajnostni način.

OŠ Cankova, vrtec pri OŠ Cankova
Novičke zbrala in pripravila:
Koordinatorica projekta Anita Pergar

TRAJNOSTNA MOBILNOST- NOVICI ZA NOVIČNIK

Projekt Trajnostna mobilnost smo staršem nazorno predstavili na roditeljskem sestanku. Prihode otrok v vrtec smo beležili od 23. do 30. septembra. V projektu je sodelovalo petdeset otrok in njihovih staršev iz vseh treh oddelkov vrtca. Vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic so ob izvajanju dejavnosti imele same pozitivne izkušnje, kajti večina staršev je pokazala veliko interesa za sodelovanje.

Pred izvedbo projekta je bila zelo dobra motivacija za otroke zgodnica o Belem zajčku, zato so si v vseh oddelkih zajčke z veseljem izdelali in jih prilepili na steno. Ob predstavitvi igre Beli zajček so tako otroci kot njihovi starši zelo pozitivno in odgovorno sprejeli svojo vlogo oziroma nalogo. Takoj ob prihodu v igralnico so otroci z navdušenjem začeli pripovedovati, kako so prišli v vrtec. Nekateri so prišli s kolesom, nekateri s skirojem ali pa kar peš. Otroci so s ponosom na svojega zajčka prilepili bel krog in ga očistili sivine, tako da so se sivi zajčki ob koncu tedna spremenili v lepe, bele veseljake. Na to so bili otroci tako ponosni, da so z veseljem prihajali v vrtec na tovrsten način še naprej. Kar nekaj je bilo takšnih, da so spremenili svoje potovalne navade tudi po koncu beleženja prihodov. Prav zato se je igra Beli zajček pokazala kot zelo dobra motivacija za trajnostni razvoj na tem področju.

Vse strokovne delavke v vrtcu smo bile mnenja, da je projekt trajnostna mobilnost zelo primeren za vrtce in šole. Vsak, ki je veliko v stiku z naravo že od rane mladosti, mu to ostane za vse življenje, s tem pa ohranja svoje fizično in psihično zdravje tudi v kasnejšem obdobju. Vzgojiteljice so tudi opazile, da so tekom izvajanja dejavnosti otroci v vrtec prihajali z več energije in bolj veseli, ker so jim zajčki

predstavljali veliko motivacijo za prihode peš ali s kolesom. V enem oddelku so se takšni načini prihodov stopnjevali tekom tedna, zato lahko z gotovostjo trdimo, da je ta projekt vzpodbudil sodelujoče k pogostejšemu gibanju in bivanju v naravi. Zelo smo bili presenečeni nad odzivom v predšolskem oddelku, kjer so na »zdrav« način v vrtec prihajali prav vsi otroci in to vsak dan v tednu.

Glede projekta smo od nekaterih staršev dobili izredno pozitivne povratne informacije. Povedali so, da so v tednu med izvajanjem dejavnosti hodili peš tudi njihovi družinski člani, ki obiskujejo osnovno šolo in so se na poti vsi skupaj imeli zelo lepo. Skupaj so se veliko pogovarjali, opazovali okolico, se ob tem gibali in tako prispevali k bolj čistemu zraku. Starši so izpostavili, da so opazili veliko pozitivnih učinkov na celo družino in bodo s hojo v vrtec nadaljevali, koliko bo to le mogoče.

Vrtec Velika Polana, 29. 10. 2019

Skupaj s sodelujočimi zapisala: VITA KRANJEC

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 2019 V VRTCU PRI OŠ MALA NEDELJA

V času od 16.9. do 20.9.2019 smo v vrtcu pri OŠ Mala Nedelja namenili velik pomen EVROPSKEMU TEDNU MOBILNOSTI 2019. Moto tedna se je glasil: »GREMO PEŠ«. Aktivnosti, ki smo jih izvajali čez cel teden so bila:

- **PONEDELJEK: KOLESARČKOV DAN** - Otroci so ta dan v vrtec pripeljali kolo z varnostno čelado, skiroje, poganjače ter se z njimi popeljali ob ovirah in prometnih znakih.
- **TOREK: USTVARJALNE DELAVNICE** - Otroci so ustvarjali prometna sredstva iz odpadnega materiala.
- **SREDA: V VRTEC GREMO PEŠ! DAN BREZ AVTOMOBILA!** Otroci in starši, ki so parkirali svoja vozila vsaj 200 m pred vrtcem in prišli peš do vrtca, so dobili štampiljko zahvale, saj so prispevali k zdravju in ohranjanju čistejšega okolja.
- **ČETRTEK: POHOD GENERACIJ** - Ta dan so bili vabljeni starši, stari starši, sorodniki in kdorkoli, ki se je lahko udeležil POHODA GENERACIJ. Pot nas je peljala do Bioterm in nazaj, s kratkimi postanki in veselim druženjem.
- **PETEK: MALI VAŠKI DETEKTIVI V SPREMSTVU MAME POLICISTKE** - Ob obisku mame policistke ga. Anite Kern smo se skupaj sprehodili po parkiriščih v okolici šole in vrtca

ter preverili kako so vozila parkirana. Otroci so v ta namen izdelali obvestila o pravilnem in nepravilnem parkiranju, ki so jih lahko namestili na steklo vsakega avtomobila.

Ob koncu tedna smo skupaj z otroki ugotovili, kako pomembna je prometna varnost, kako se je treba obnašati v prometu in da se ob takšni igri in ustvarjalnem mišljenju vedno znova naučimo nekaj novega ter ob tem uživamo.

Vrtec pri OŠ Mala Nedelja

Zapisala: Silviya Filipič, Foto: vzgojiteljice vrtca

POROČILO TRAJNOSTNA MOBILNOST

V projekt je vključenih sedem oddelkov VVE PRI OŠ SVETI JURIJ. Otroci so stari od 1-6 let. Vrtec posluje v treh enotah, tako da smo se preko strokovnih aktivov in konferenc strokovne delavke pogovarjale in dogovarjale o sami izvedbi projekta, saj je bil za nas nekaj novega. V projekt je vključenih 120 otrok.

V sklopu projekta Trajnostna mobilnost smo izvajali raznolike aktivnosti, katere so pripomogle k osveščanju otrok o onesnaženosti narave zaradi izpušnih plinov, kakor tudi o pomenu varnosti na cesti in v avtomobilu.

Starši so lepo sprejeli projekt, katerega smo predstavili na prvem roditeljskem sestanku in se tudi aktivno vključevali v sam proces projekta tako, da so prihajali v vrtec peš, s kolesom, avtobusom,...

Igro Beli zajček smo izvajale dva tedna po Tednu mobilnosti in sproti beležile sam prihod otrok v vrtec. Starši so nam že zjutraj skupaj z otrokom povedali na kakšen način so prišli v vrtec. Velika večina staršev je pozitivno sprejela samo igro in jih spodbudila k temu, da velikokrat prihajajo na trajnosten način v vrtec še naprej. Otroci so prisluhnilo zgodbi o zajčku in komaj čakali, da lahko pripomorejo k temu, da bo zajček postal lep, bel in čist. Vsak dan so navdušeno opazovali, kako se njihov zajček spreminja v lepo in čisto barvo.

Za strokovne delavke je bila izkušnja zelo pozitivna, saj smo lahko vsebine iz prometne varnosti povezovale z samo aktivnostjo otrok, kakor tudi z sodelovanjem s starši. Skupaj smo lahko uresničevali veliko ciljev in jih tudi realizirali. Nekatere vzgojiteljice so bile tudi lasten vzor pri igri, saj so prihajale v vrtec peš ali s kolesom.

Pri samem projektu nismo imele nobenih težav z samo realizacijo načrtovanih vsebin. Razmišljale smo o beleženju potovalnih navad ob odhodu otroka iz vrtca, saj imajo starši takrat več časa in se jim ne mudi v službo z avtomobilom.

Vrtec pri OŠ Sveti Jurij

Zapisala in zbrala: koordinatorica projekta na ravni vrtca Aleksandra Gider

NOVIČNIK

Vseh sodelujočih otrok je bilo 104, iz 7 skupin. Od tega so tri skupine prvega starostnega obdobja, en je kombinirani in tri skupine drugega starostnega obdobja.

V našem vrtcu smo se odločili, da bomo začeli s projektom Trajnostne mobilnosti v tednu Evropske mobilnosti. Vseh sedem skupin se je odločilo, da bomo za začetek izvajali igro Belega zajčka in dejavnosti en teden in sicer od 16.9.2019 do 20.9.2019. En teden pred tem smo obvestili starše, s potrebnimi informacijami in navodili. Poleg tega, da smo vsakodnevno beležili prihod otrok, smo izvajali razne dejavnosti v okviru tega projekta. Te dejavnosti so bile izvedene tudi primerni starosti otrok.

V treh starejših skupinah so bile izvedene naslednje dejavnosti: Pohod s policistom, ki jim je pokazal varno pot v Črenšovcih. Pohod do Srednje Bistrice in srečanje z vrtčevskimi otroki iz vrtca Bistrica. Skupaj so poiskali prve črke BELI ZAJČEK, otroci so v obliki ugank poiskali rešitve. Vsakodnevno beleženje prihoda. Srečanje dveh vrtcev na pol poti. V tednu mobilnosti so načrtovali druženje dveh vrtcev – vrtca Črenšovci z vrtcem Bistrica. Na pol poti so se zbrali 3 predšolski oddelki skupaj z vzgojiteljicami. Po prehojenju cca 2 km poti smo se najprej okrepcali in družili. Nato pa jih je čakalo odkrivanje skritih vrečic v travi ob gozdu.

Skrite vrečice so vsebovale uganke čigar rešitev je tvorila geslo: BELI ZAJČEK. Vsem skupinam je uspelo poiskati vse vrečice ter rešiti vse uganke. V tednu mobilnosti so izvedli tudi kolesarjenje. Naredili so si prav posebno kolesarsko progo, ki je vodila skozi »gozd«. Začetek poti je označeval siv zajček, vožnja med športnimi rekviziti pa je simbolizirala gozd, nato travnik in nazadnje smrekov nasad, kjer je ob koncu čakal beli zajček. Otroci so spretno prevozili poligon in na koncu prejeli medalje na katerih je bil beli zajček. Izvedli so tudi množični tek otrok, ki je potekal pod geslom »Začni mlad, tekmej pošteno«. Po uvodnem ogrevanju ob glasbi je sledila predstavitev učenek osnovne šole, ki že več let trenirata atletiko – tek. Učenki sta otrokom dajale znak za začetek teka, učitelja športne vzgoje pa sta vsakemu posamezniku na cilju zmerila čas. Otroci so se odlično odrezali za kar so na koncu prejeli posebna priznanja. Izvedli so tudi vadbeno ura na prostem, ki je bila na ravni oddelka. Z otroki so veliko poskakovali in tekli ter se igrali igro Lovec in zajci.

Izvedli smo še veliko dejavnosti po ostalih oddelkih iz prve starostne skupine ter kombinirane skupine: Pogovor o prihodu v vrtec. Barvanje zajčka. Branje zgodbe. Petje pesmic o zajčku in prevoznih sredstvih. Lepljenje belih krogov na sivega zajčka. Pogovor in zgodbica o belem zajčku. Barvanje sivih zajčkov s sivo barvico. Pogovor o

tem, kako pomembno je, da se čim manj vozimo z avtomobili. Barvanje pobarvank o različnih javnih prevoznih sredstvih. Lepljenje belih krogov na sive zajčke ob prihodu. Vsakodnevni sprehodi po bližnji okolici. Vožnja s skiroji in poganjalci. Predstavitve in razgovor o igri »Beli zajček«. Izdelava sivega zajčka. Razgovor o zajčji družini. Razgovor: Kako sem prišel v vrtec? Kako in zakaj očistimo zajčkov trebušček? Igra »Beli zajček« - naša pravila. Seznanitev staršev s pravili igre. Motivacija k sodelovanju. Igro so otroci izvajali skupaj s starši ob prihodu v vrtec. Listanje slikanic o prevoznih sredstvih. Motivacija staršev, da spremenimo svoje potovalne navade »uspelo nam je«. Spoznamo belega in sivega zajčka (ročni lutki): tipanje, božanje. Pripovedovanje zgodbe o zajčku (ročna lutka). Vsakodnevno – enotedensko lepljenje belih cofkov na sivega zajčka in še nekatere druge.

Sam projekt nas je vse zelo pritegnil, saj si vsi v večji meri prizadevamo, za boljše, čistejše in varnejše okolje za vse nas, posebej pa za naše otroke. Izkušnje nas vzgojiteljev so bile zelo pozitivne, saj otroci še po koncu tega dela projekta prihajajo v vrtec s kolesi, peš ali s skiroji, posebej večji otroci, tudi v različnih vremenskih razmerah.

Vsi sodelujoči so z veliko vnemo sodelovali in se zares potrudili, da pokažemo kako nam je mar. Tudi s strani staršev smo dobili veliko pozitivnih odzivov.

Sedaj je pomembno le to, da to naprej nadaljujemo in se trudimo, da bomo čim večkrat sledili vodilu tega projekta, čeprav je veliko dejavnikov pa tudi »izgovorov«, kateri to onemogočajo. Posebej velik problem predstavlja čas, še posebej v jutranjih urah ob prihodu v vrtec. Priporočamo, da bi se upošteval tudi odhod iz vrtca, ne samo prihod, saj je veliko staršev povedalo, da bi jim bilo takrat lažje.

V nadaljnje si prizadevamo, da se bo delež načina potovanja v vrtec in iz njega, povečal v pozitivno, zato bomo iskali potrebne načine za večjo motiviranost staršev. Pomembno pa je, da smo tudi sami dober vzgled.

OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, Enota Vrtec Črenšovci
Zapisala koordinatorka Mirjam Maučec

TRAJNOSTNA MOBILNOST IN »BELI ZAJČEK« V VRTCU PRI OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA

V Vrtcu pri OŠ Prežihovega Voranca smo se aktivno vključili v projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih. Še kako se namreč zavedamo pomena zdravega življenjskega sloga, med katerega sodi tako gibanje, kot tudi skrb za kakovost zraka, ki ga dihamo. Prav zaradi tega smo mnenja, da je potrebno te vrednote privzgajati že zelo zgodaj, že pri najmlajših. Odločili smo se, da v projekt vključimo otroke celotnega vrtca, od najmlajših, pa vse tja do najstarejših. V projektu tako sodeluje 58 otrok in 8 strokovnih sodelavk.

In kako smo se pri nas lotili projekta? V avgustu smo se ob uvodu v novo šolsko leto sestale strokovne sodelavke, kjer smo se dogovorile o načinu sodelovanja ter aktivnostih, ki jih bomo izvajale v času trajanja projekta.

Ker smo starše našega vrtca imele možnost s samim projektom in igro Beli zajček seznaniti šele na roditeljskem sestanku ob koncu meseca septembra, torej po samem Tednu mobilnosti, smo se odločile, da jih bomo povabile k prostovoljnemu sodelovanju že v samem tednu mobilnosti, ne da bi izvajali samo igro.

Tako smo pripravile centralno oglasno desko vrtca z informacijami o tednu mobilnosti, sloganom letošnjega tedna mobilnosti »Gremo peš«, s katerimi smo starše in otroke nagovarjale k trajnostnim prihodom v vrtec. Z otroki v vrtcu smo se medtem veliko pogovarjali o prometu, mobilnosti, spoznavali prevozna sredstva, se dnevno vse od najmlajših naprej podajali na sprehode. Na sprehode

smo se odpravljali kar brez vozičkov, v družbi in spremstvu starejših otrok. Bili smo pozorni na vidljivost v prometu, nosili odsevne jopiče, na varnost v prometu. Posebno pozornost smo namenjali hoji ob robu ceste, hoji po pločniku, prečkanju ceste, kjer smo zelen prehod nakazovali z dvigom roke in s kratko deklamacijo (Dvignjena roka za varnost otroka, oz. pri mlajših Avto stop). Ugotovljale smo, da se je nekaj staršev odzvalo našemu povabilu k izvajanju trajnostne mobilnosti, večina pa se je še, sploh pri mlajših, posluževala avtomobila. Opažale smo tudi, da starši po večini parkirajo avtomobile na parkirišču med vrtcem in šolo ter otroke spremljajo v vrtec oz. šolo- imamo namreč oddelek vrtca v prostorih šole. Peš pot poteka po pločniku. Starejši otroci po večini prihajajo peš po pločniku s parkirišča, medtem ko nekatere otroke mlajših oddelkov starši še prinašajo v naročju.

Na roditeljskem sestanku smo staršem predstavile projekt Trajnostna mobilnost v vrtcu, potek igre Beli zajček ter jim razdelile informativne zloženke o poteku same igre. Starše smo spodbudile k temu, da otroke čim manj nosijo in jim omogočijo čim več gibanja. Med starši je bil pretežno pozitiven odziv. Nekateri med njimi so si za izvedbo igre celo uredili zamenjavo izmene v službi oz. si vzeli dopust. Je pa bilo tudi nekaj staršev, ki so smatrali, da za njih igre na tak način ni možno izpeljati, saj z otrokom prežgodaj prihajajo v vrtec in zanje način mobilnosti s kolesom, peš ali skirojem ni izvedljiv. So pa zato po svojih močeh sodelovali v popoldanskem času ob odhodu tako, da so

prišli po otroke peš, s skirojem ali s kolesom. In kako je tekla sama izvedba igre? Naš teden izvedbe igre Beli zajček je sovpadal s tednom otroka. In ker je teden otroka potekal pod sloganom Naše pravice, smo izpostavile tudi pravico do varnosti in zdravega okolja. Tako smo se v ponedeljek z otroki odpravile v knjižnico, kjer smo jim predstavile zgodnico o belem zajčku preko dramatizacije. Z otroki smo se pogovorile o pomenu skrbi za zdravo okolje in kako lahko sami prispevamo k temu. Vsak otrok je dobil svojega sivega zajčka. Starejši so si jih izdelali sami, prav tako so si ob jutrih izrezali krožce, medtem ko smo jih mlajšim pripravile vzgojiteljice. Otrokom je bila zgodba zanimiva in so jo pozorno spremljali. Predvsem starejši so veliko vedeli povedati o prometu in znajdenju v prometnih situacijah.

Ker vzgojiteljice ob jutranjem prihodu večine otrok iz najmlajših oddelkov nismo bile prisotne in ker še otroci v celoti ne ubesedijo dogajanja, smo se odločile, da otrokom in staršem na oglasne deske pripravimo tabelo ter krožce z znaki - avtomobil, pešci, kolesarji, skiro, ki jih otroci poznajo. Otroci so s starši iz škatlice izbrali sličico, ki je prikazovala njihov prihod v vrtec ter jo nalepili na ustrezno mesto v tabeli. V jutranjem krogu smo si z otroki ogledali tabelo in za vsak trajnosten prihod v vrtec si je posamezen otrok lahko prilepil en krožec na kožušček zajčka. Izpostaviti velja, da so se nekateri otroci v spremstvu staršev odpravili peš v vrtec tudi v slabših vremenskih pogojih. Ob koncu tedna so otroci z navdušenjem pokazali na svojega zajčka. Tudi v tej dejavnosti so pridno sodelovali in zaznati je bilo, da so po koncu igre kar pogrešali lepjenje znakov v garderobi in krožcev na zajčke. Zaznale smo spremembe pri prihodih. Več je bilo pešačenja, vožnje s skiroji in tudi s kolesi. Starejši otroci so sami spodbujali starše, da bi prihajali v vrtec peš, s skiroji ali kolesom. Tisti, ki pa so prihajali z avtomobili, pa so parkirali nekoliko vstran in se do vrtca odpravili peš. Opaziti je bilo tudi, da starši, ki niso bili udeleženi na roditeljskem sestanku niso aktivno sodelovali v igri, čeprav so bili z njo seznanjeni. Otroci so bili seveda nad tovrstnimi prihodi navdušeni in tako so se v oddelku otrok starih 4-6 let odločili, da bodo igro izvajali 14 dni. Prvi teden je bilo nekoliko slabše vreme, v naslednjem pa je bilo topleje in s tem se je povečal tudi prihod na trajnostni način. Otroci so opisovali svojo pot v vrtec, jo risali, uredili plakat okolice, risali cesto, vrtec, šolo, prehode, lepili prometne znake, reševali učne liste v povezavi s prometom. Odpravili so se na daljši sprehod do Črenšovcev, kjer so se srečali s prijatelji iz tamkajšnjega vrtca, se igrali rajalno igro Peljemo se peljemo.

Veliko časa smo na ravni celotnega vrtca namenili spretnostim v mobilnosti na igrišču - vožnja s skiroji, poganjalčki, hoja, hoja po brvi, tekanje. Obiskal nas je tudi policist g. Bačič, ki nam je predstavil svoj poklic in nas ob sprehodu po bližnji okolici podučil o varni udeležbi v prometu.

Opaziti je bilo, da so s trajnostno mobilnostjo otroci veliko pridobili. Postal so bolj pozorni opazovalci svoje poti v vrtec, svoje okolice. Na poti so starši več pozornosti namenili pogovoru s svojim otrokom. In lepo je slišati otroke, ki z veliko vnemo pripovedujejo, da se še vedno poslužujejo trajnostnega načina prihodov v vrtec ne glede na to, da smo z igro zaključili. Starejši otroci so zelo ponosni na nošenje odsevnih brezrokavnikov in to, da lahko mlajše spremljajo na sprehodih, jih vodijo. In seveda je bila kot zaključek izvedbe igre še zelo prijetna nagrada - kresnička, ki so si jo otroci z iskricami navdušenja v očeh po zaključeni igri odnesli domov.

Strokovne delavke ocenjujemo igro kot pozitivno izkušnjo, saj smo s tem vsi marsikaj pridobili. Nekaj težav nam je sicer povzročal prihod v zgodnjih jutranjih urah, ko so še otroci utrujeni, ko vremenski pogoji niso tako ugodni. In vendarle smo drug drugemu dokazali, kot pravita slovenski modrosti, da je »tam, kjer je volja pot« in »v slogi moč«.

Vrtec pri OŠ Prežihovega Voranca Bistrica
Zapisa: Andreja Kelenc

VRTČEVSKI AVTOBUS

IZVAJANJE PROJEKTA - Projekt smo izvajali prvi teden v oktobru. Starši so projekt zelo dobro sprejeli in upoštevali vsa podana navodila. Otroci so zelo uživali in tekmovali med seboj kdo bo imel več belih pikic na sivem zajčku.

TEŽAVE PRI IZVAJANJU PROJEKTA - Težav nismo imeli. Smiselno bi bilo projekt izvajati večkrat v letu, da bi lahko vplivali na večjo gibalnost in mobilnost staršev.

PRIPOROČILO ZA IZVAJANJE AKTIVNOSTI:

- Igra se lahko igra glede na poljubno število otrok,
- zaradi lažje izvedbe je igra priporočljiva v manjših skupinah, da ni neučakanost predolga
- igralno podlogo lahko prilagodite glede na prostor (igralnica, hodnik vrtca, asfaltno igrišče) ter naredite več manjših skupinic

Vrtec Cirkulane
Vzgojiteljica predš.otrok: Lidija Tement

GREMO S KOLESOM

Izkušnja s projektom - projekt smo izvajali v časovnem okviru enega tedna, letos prvič. Otroci so bili zelo motivirani, saj so ob lepljenju krogcev na zajčka začutili zadovoljstvo in ponos.

Ovire/rešitve- večina otrok je od vrtca oddaljena več kot kilometer, le redki so doma blizu vrtca. Ti v vrtec prihajajo peš, ostali pa se poslužujejo vožnje z avtomobilom. Za starše je to lažje in bolj priročno, vendar so se v času trajanja projekta vsi potrudili, da so prehodili vsaj del poti. Zanimanje za projekt je bilo zaslediti tudi s strani staršev. Projekt bi bilo smiselno izvajati večkrat na leto v krajših časovnih okvirjih, saj bi otroci in starši večkrat del poti do vrtca prehodili ali prekolesarili in uporaba avtomobilov v bližnji okolici vrtca bi se občutno zmanjšala, kar bi bilo dobro z vidika zdravja in varnosti.

Priporočilo za izvajanje aktivnosti: večkratna izvedba vožnje v naravi, z uporabo različnih poligonov (stožci, ovire, klanci, semaforji)

Vrtec: Cirkulane

Vzgojiteljica predš.otrok: Dušanka Kokot

Koordinatorica: Simona Milošič

